

ÚSP. má býti samostatnou právnickou osobností a orgány povolané zastupovati poštovní spořitelnu mají býti oprávněny zastupovati ÚSP.

B. V zemi Slovenské a Podkarpatoruské byly podle zák. čl. XX/1877 (poručenský zákon) s. p. jednak župní, jednak městské. Pokladní správu upravují na základě § 39 zák. čl. XX/1901 uh. nař. č. 123000/1902 min. vnitřní a č. 3600/1902 min. financí pro s. p. župní, dále uh. nař. č. 55200/1903 min. vnitřní pro s. p. municipálních měst a měst se zřízeným magistrátem a uh. nař. č. 55300/1903 min. vnitřní pro s. p. obcí, vesměs obdobně. Někde byly také s. p. singulární, t. j. jmění jednotlivého poručence (opatrovance) bylo ukládáno jako zvláštní podstata. Tato ustanovení o správě jmění sirotků (opatrovanců) zůstala podle § 30 vl. nař. č. 326/1922 Sb. až do další zákonné úpravy v platnosti, ale poukazovací právo přísluší přednostům poručenských úřadů (resp. podle zák. č. 100/1931 nyní přednostům poručenských soudů).

Kontrolní činnost je tu vykonávána účetními finančních ředitelství. Není předpisu o tom, že aktivní a pasivní úrok má býti stejný. Aktivní úrok byl stanoven občas statuty. Pasivní úrok byl určován půlročně pozadu podle výše výtěžků. Protože však byl by pro zatížení válečnými půjčkami a nehodnotnými cennými papíry velmi nízký, někde žádný, povolilo min. spravedlnosti, aby až do další úpravy byl vyplácen u všech s. p. země Slovenské a Podkarpatoruské úrok 4%.

V § 9 zák. č. 391/1922 bylo zakázáno hromadně ukládati jmění poručenců a opatrovanců v s-ch p-ách na Slovensku a Podkarpatské Rusi a ministr spravedlnosti byl zmocněn, aby provedl likvidaci s. p. při soudních stolicích podle zák. čl. XX/1877 zřízených. Předpis § 9 byl proveden vl. nař. č. 261/1925 s účinností od 1. I. 1926. K likvidaci z velké části nedošlo, jednak pro nedostatečný úvěr ku krytí schodků, jednak proto, že, jak dříve uvedeno, je zamýšleno s. p. reorganizovati. Pokud k likvidaci nedošlo, vykonávají účetní a pokladnickou službu až do nové úpravy nadále berní úřady a účetní u finančních ředitelství (zák. č. 100/1931 Sb.).

Literatura.

Cerman: Sirotčí správa hromadných sirotčích pokladen 1915 a časopisecká literatura ve spisku tom uvedená na str. 5/6.

František Mrština.

Polepšovny

viz Donucovací pracovny a polepšovny.

Policejní úřady státní.

(p. ú. = policejní úřad, s. p. ú. = státní policejní úřad, p. ř. = policejní ředitelství, p. k. = policejní komisařství.)

Výkon policie jest hlavně svěřen v republice Československé jednak politickým úřadům, jednak obcím. Jen výjimečně jsou na základě zvláštních předpisů zřizovány u nás samostatně státní úřady k obstarávání určitých záležitostí policejních zvané s. p. ú-y. Pro zřizování zvláštních p-ch ú-ů obecních není v našem právním řádě podkladu, vyskytují-li se v některých městech takové úřady, jsou to jen samostatná oddělení úřadů městských, jde tu tedy jen o zjev faktický, nikoliv o samostatnou instituci právní. Budeme se tudíž v dalším obíratí jen s-mi p-mi ú-y.

Ve vývoji úřadů těchto sluší rozeznávat v Československé republice dvě periody, jejichž mezník tvoří zák. ze dne 16. III. 1920, č. 165 Sb., jímž se vláda zmocňuje zřizovati s. p. ú-y. Poněkud odchylný byl vývoj této instituce v Praze, nutno tudíž probrati jej zvláště.

I. Do úprav provedených podle zák. č. 165/1920 Sb. Základní předpisy o organizaci s-ch p-ch ú-ů byly vydány čís. rozh. z 10. VII. 1850, jež bylo sice uveřejněno v zemském zákoníku v Čechách (nikoliv na Moravě a ve Slezsku), a to jako místodrž. vyhláška č. 142/1850 z. z., která však sama neodkazuje na ono čís. rozhodnutí. Některé změny byly provedeny později čís. rozh. z 13. IV. 1858 (výnos min. vnitřní č. 3601/1858), jež vůbec nebylo v zákoníku uveřejněno a jež má tudíž povahu interní instrukce, která později opět byla měněna. Podle těchto předpisů byla upravena organizace p-ho ř. v Praze (viz dále) a v Brně. V tomto městě bylo zřízeno p. ř. r. 1785, jeho organizace a kompetence upravována později jen interně, teprve vyhláškami z r. 1910, č. 44 a 45 z. z. mor. byla úprava jeho kompetence místní a věcné řádně publikována. Z jiných s-ch p-ch ú-ů buďtež uvedeny ještě tyto: p. ř. v Opavě, jež bylo v r. 1860 (vyhl. č. 24/1860 z. z. mor.-slez.) přeměněno v p. k., které zrušeno v r. 1866. Taktéž bylo zrušeno v r. 1863 p. k. v Olomouci (vyhl. č. 20/1863 z. z. mor.). Nově bylo zřízeno p. k. v Mor. Ostravě (vyhl. č. 210/1894 ř. z., jehož působnost byla do-